

Κεφ 2 Σειρές πραγματικών αριθμών

§ 1 Ορισμοί και βασικές ιδιότητες

- Ορ: Έστω $(a_n)_n$ ακολουθία. Για κάθε $n \in \mathbb{N}$ θέτουμε
 $s_n = a_1 + \dots + a_n = \sum_{k=1}^n a_k$. Το σύμβολο $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ είναι η σειρά με n -οστό όρο τον a_n . Το s_n καλείται n -οστό μερικό άθροισμα της σειράς $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$. Η $(s_n)_n$ καλείται ακολουθία μερικών αθροισμάτων της σειράς $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$.

- Ορ (συγκλίστην) Αν η $(s_n)_n$ συγκλίνει σε κάποιο $s \in \mathbb{R}$, τότε γράφουμε $s = \sum_{n=1}^{\infty} a_n$ και λέμε ότι η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ συγκλίνει στο s .

Αν $s_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} +\infty$ ή $s_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} -\infty$, τότε γράφουμε $\sum_{n=1}^{\infty} a_n = +\infty$ ή $-\infty$

και λέμε ότι η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ αποκλίνει στο $+\infty$ ή $-\infty$ αντίστοιχα.

Αν η $(s_n)_n$ δεν συγκλίνει, τότε λέμε ότι η $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ αποκλίνει.

- Αν $\sum_{n=1}^{\infty} a_n = s$ και $\sum_{n=1}^{\infty} b_n = t$ και $\mu, \lambda \in \mathbb{R}$, τότε

$$\sum_{n=1}^{\infty} (\mu a_n + \lambda b_n) = \mu s + \lambda t = \mu \cdot \sum_{n=1}^{\infty} a_n + \lambda \sum_{n=1}^{\infty} b_n$$

- Αν απολείψουμε ή αλλάξουμε πεπερασμένους όρους μιας σειράς, δεν επηρεάζεται η σύγκλιση ή η απόκλιση της.

• Πρόταση: Αν η $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ συγκλίνει, τότε $a_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$.

[Προσοχή δεν ισχύει το αντίστροφο]

• Παράτηρηση: Η $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ συγκλίνει ANN

$\forall \varepsilon > 0$, $\exists N_0 \in \mathbb{N}$ τ.ω. $\forall n \geq N_0$ έχουμε $\left| \sum_{k=n+1}^{\infty} a_k \right| < \varepsilon$ ορίσμός της σύγκλισης

και ANN
 $\forall \varepsilon > 0$, $\exists N_0 \in \mathbb{N}$ τ.ω. $\forall n > m \geq N_0$ έχουμε $\left| \sum_{k=m+1}^n a_k \right| < \varepsilon$ κριτήριο Cauchy

• Παράδειγμα: 1) Έστω $x \in \mathbb{R}$. Η γεωμετρική σειρά με λόγο x

είναι $\sum_{k=0}^{\infty} x^k$. Για κάθε $x \neq 1$ και $n \in \mathbb{N}$ ισχύει $1 + x^1 + \dots + x^n = \frac{x^{n+1} - 1}{x - 1}$.

Αν $|x| \geq 1$, τότε $x^k \not\xrightarrow{k \rightarrow \infty} 0$ άρα η $\sum_{k=0}^{\infty} x^k$ αποκλίνει

Αν $|x| < 1$, τότε $x^{n+1} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$ και συνεπώς έχουμε $\sum_{k=0}^{\infty} x^k = \frac{1}{1-x}$.

2) Τηλεσκοπικές σειρές: Μια σειρά $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ καλείται τηλεσκοπική αν υπάρχει μια ακολουθία $(b_k)_k$ τ.ω. $a_k = b_k - b_{k+1}$, $\forall k \in \mathbb{N}$.

Τότε $S_n = a_1 + a_2 + \dots + a_n$

$$= (b_1 - b_2) + (b_2 - b_3) + \dots + (b_n - b_{n+1}) = b_1 - b_{n+1}$$

Άρα η $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ συγκλίνει ANN η $(b_n)_n$ συγκλίνει

π.χ. η σειρά $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{k(k+1)}$. Τότε $a_k = \frac{1}{k(k+1)} = \frac{1}{k} - \frac{1}{k+1} = b_k - b_{k+1}$

και $S_n = a_1 + \dots + a_n = B_1 - B_{n+1} = 1 - \frac{1}{n+1} \rightarrow 1$.

Άρα $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{k(k+1)} = 1$

3) Η αρμονική σειρά $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{k}$ αποκλίνει. Από κριτήριο Cauchy αρκεί
ν.δ.ο. $\exists \varepsilon > 0$ τ.ω. $\forall n_0 \in \mathbb{N}, \exists n > m \geq n_0$ τ.ω. $\left| \sum_{k=m+1}^n \frac{1}{k} \right| \geq \varepsilon$.

Πράγματι, θέτουμε $\varepsilon = \frac{1}{2}$, τότε $\forall n_0 \in \mathbb{N}$ επιλέγουμε $m = n_0 + 1$ και $n = 2n_0$
και έχουμε $\sum_{k=n_0+1}^{2n_0} \frac{1}{k} = \frac{1}{n_0+1} + \frac{1}{n_0+2} + \dots + \frac{1}{2n_0} \geq \frac{n_0}{2n_0} = \frac{1}{2} = \varepsilon$.

§2 Σειρές με μη αρνητικούς όρους

• Παρατήρηση: Έστω $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ με $a_n \geq 0, \forall n \in \mathbb{N}$. Τότε η ακολουθία των
μερικών αθροισμάτων $(s_n)_n$ είναι αύξουσα. Άρα η $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ συγκλίνει αν η
 $(s_n)_n$ είναι φραγμένη. Αν η $(s_n)_n$ είναι μη φραγμένη τότε $\sum_{n=1}^{\infty} a_n = +\infty$.
π.χ. $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{k} = +\infty$.

• Κριτήριο Cauchy για σειρές με φθίνοντες μη αρνητικούς όρους

Έστω $(a_k)_k$ φθίνουσα ακολουθία με $a_k > 0$ και $a_k \xrightarrow{k \rightarrow \infty} 0$. Τότε η σειρά
 $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ συγκλίνει αν $\sum_{k=1}^{\infty} 2^k a_{2^k}$ συγκλίνει

• Παραδείγματα: 1) Έστω $p > 0$. Η σειρά $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{k^p}$ συγκλίνει αν $p > 1$
και αποκλίνει αν $p \leq 1$. Πράγματι, έχουμε $a_k = \frac{1}{k^p} > 0$ και η $(a_k)_k$
είναι φθίνουσα με $a_k \xrightarrow{k \rightarrow \infty} 0$. Επιπλέον $a_{2^k} = \frac{1}{(2^k)^p}$ και $2^k a_{2^k} = \frac{2^k}{(2^k)^p} = \left(\frac{1}{2^{p-1}}\right)^k$

1) Αρα η $\sum_{k=1}^{\infty} 2^k \alpha_{2^k}$ είναι γεωμετρική σειρά με λόγο $\frac{1}{2^{p-1}}$.

Αν $p > 1 \Rightarrow \frac{1}{2^{p-1}} < 1$ συγκλίνει ενώ αν $p \in (0, 1] \Rightarrow \frac{1}{2^{p-1}} \geq 1$ αποκλίνει

2) Έστω $p > 0$. Η σειρά $\sum_{k=2}^{\infty} \frac{1}{k (\ln k)^p}$ συγκλίνει αν $p > 1$ και αποκλίνει στο $+\infty$ αν $0 < p \leq 1$. Πράγματι, αναλύθουμε τις υποθέσεις του κριτηρίου:

• Η $(\alpha_k)_k = \left(\frac{1}{k (\ln k)^p} \right)_k$ είναι φθίνουσα με θετικούς όρους και συγκλίνει στο 0.

• Έχουμε $2^k \alpha_{2^k} = \frac{2^k}{2^k (k \ln 2)^p} = \frac{1}{k^p (\ln 2)^p}$, επομένως η $\sum_{k=1}^{\infty} 2^k \alpha_{2^k}$ συγκλίνει αν $p > 1$ και αποκλίνει αν $p \in (0, 1]$.

§ 3 Απόλυτη σύγκλιση

• ορ: Λέμε ότι η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ συγκλίνει απόλυτως αν η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} |a_n|$ συγκλίνει

• Πρώτο βήμα: Αν η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ συγκλίνει απόλυτως, τότε συγκλίνει

• Παράδειγμα: $\begin{cases} \text{Η } \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n^2} \text{ συγκλίνει απόλυτως} \\ \text{Η } \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n} \text{ συγκλίνει αλλά δεν συγκλίνει απόλυτως} \end{cases}$

• Παρατήρηση: Έστω $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ με $a_n \geq 0, \forall n \in \mathbb{N}$. Τότε η σειρά συγκλίνει αν και μόνο αν συγκλίνει απόλυτως.

§4 Κριτήρια Σύγκρισης

Έστω $\sum_{k=1}^{\infty} \alpha_k$ και $\sum_{k=1}^{\infty} \beta_k$ σειρές με $\beta_k > 0, \forall k \in \mathbb{N}$.

1) Αν $\exists M > 0$ τ.ω $|\alpha_k| \leq M \beta_k, \forall k \in \mathbb{N}$ και η $\sum_{k=1}^{\infty} \beta_k$ συγκλίνει, τότε η $\sum_{k=1}^{\infty} \alpha_k$ συγκλίνει απολύτως.

π.χ. Έστω $x \in \mathbb{R}$, τότε η $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{\sin(kx)}{k^2}$ συγκλίνει απολύτως.

2) Αν $\frac{\alpha_k}{\beta_k} \xrightarrow{k \rightarrow \infty} l \in \mathbb{R}$ και η $\sum_{k=1}^{\infty} \beta_k$ συγκλίνει, τότε η $\sum_{k=1}^{\infty} \alpha_k$ συγκλίνει απολύτως.

π.χ. η $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{k^2 + 2k}{k^4 + 3k}$ συγκλίνει διότι θέτοντας $\beta_k = \frac{1}{k^2}$ έχουμε $\sum_{k=1}^{\infty} \beta_k < +\infty$

$$\text{και } \frac{\frac{k^2 + 2k}{k^4 + 3k}}{\frac{1}{k^2}} = \frac{k^4 + 2k^3}{k^4 + 3k} = \frac{1 + \frac{2}{k}}{1 + \frac{3}{k^3}} \xrightarrow{k \rightarrow \infty} 1$$

§5 Κριτήρια Λόγου, Πίτας και Dirichlet

• Θεώρημα (Κριτήριο Λόγου) Έστω $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ με $a_n \neq 0, \forall n \in \mathbb{N}$.

α) Αν $\limsup_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| < 1$, τότε η $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ συγκλίνει απολύτως.

β) Αν $\liminf_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| > 1$, τότε η $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ αποκλίνει.

• Παράδειγμα: Η $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{k!}$ συγκλίνει διότι $\frac{1}{\frac{(k+1)!}{1/k!}} = \frac{1}{k+1} \xrightarrow{k \rightarrow \infty} 0$

Σε επόμενο Κεφάλαιο θ.δ.ο :

$$e = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{k!} = \lim_{k \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{k}\right)^k$$

• Θέωρημα (Κριτήριο ρίζας) : Έστω $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$

α) Αν $\limsup_{k \rightarrow \infty} \sqrt[k]{|a_k|} < 1$, τότε η σειρά $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ συγκλίνει απόλυτως

β) Αν $\liminf_{k \rightarrow \infty} \sqrt[k]{|a_k|} > 1$, τότε η σειρά $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ αποκλίνει

• Θέωρημα (Κριτήριο Dirichlet) : Έστω $(a_k)_k$ και $(b_k)_k$ ακολουθίες.

Υποθέτουμε ότι α) $\forall k \in \mathbb{N}, b_k > 0$, $(b_k)_k$ φθινούσα και $b_k \xrightarrow{k \rightarrow \infty} 0$,

β) Η ακολουθία μερικών αθροισμάτων της $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ είναι φραγμένη.

[Δηλαδή, $\exists M > 0$ τέω. $\forall n \in \mathbb{N}$ έχουμε $|a_1 + \dots + a_n| \leq M$]

Τότε η σειρά $\sum_{k=1}^{\infty} a_k b_k$ συγκλίνει

• Παρατήρηση : Αν $(b_k)_k$ ακολουθία θετικών όρων που φθίνει στο 0,

τότε η σειρά $\sum_{k=1}^{\infty} (-1)^k b_k$ συγκλίνει. π.χ. η $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{(-1)^k}{k}$ συγκλίνει

§ 6 Δυναμοσειρές

• ορ : Έστω $(a_k)_k$ ακολουθία πραγματικών αριθμών. Η σειρά $\sum_{k=0}^{\infty} a_k x^k$ καλείται δυναμοσειρά με συντελεστές a_k .

[Για κάποιες τιμές του $x \in \mathbb{R}$ η $\sum_{k=0}^{\infty} a_k x^k$ μπορεί να συγκλίνει, για κάποιες άλλες όχι]

Αν για κάποιο $x \in \mathbb{R}$ η $\sum_{k=0}^{\infty} a_k x^k$ συγκλίνει, λέμε ότι η δυναμοσειρά συγκλίνει στο x .

• Πρόταση: Έστω $\sum_{k=0}^{\infty} a_k x^k$ μία δυναμοσειρά.

α) Αν η δυναμοσειρά συγκλίνει στο $y \neq 0$ και $|x| < |y|$, τότε η δυναμοσειρά συγκλίνει απόλυτα στο x .

β) Αν η δυναμοσειρά αποκλίνει στο y και $|x| > |y|$, τότε η δυναμοσειρά αποκλίνει στο x .

• Ορ: Έστω $\sum_{k=0}^{\infty} a_k x^k$ μία δυναμοσειρά. Ορίζουμε την ακτίνα σύγκλισης της

δυναμοσειράς ως $R = \sup \{ |x| : \text{η δυναμοσειρά συγκλίνει στο } x \}$ [μπορεί να είναι και $+\infty$]

Τότε

(i) $\forall x \in (-R, R)$, η δυναμοσειρά συγκλίνει απόλυτως

(ii) $\forall x \notin [-R, R]$, η δυναμοσειρά αποκλίνει.

[Η δυναμοσειρά μπορεί να συγκλίνει ή να μην συγκλίνει στα σημεία R και $-R$]

• Ορ: Το διάστημα $(-R, R)$ καλείται διάστημα σύγκλισης της δυναμοσειράς.

• Θεώρημα: Έστω $\sum_{k=0}^{\infty} a_k x^k$ μία δυναμοσειρά και R η ακτίνα σύγκλισης της.

1) Αν υπάρχει $\lim_{k \rightarrow \infty} \sqrt[k]{|a_k|} = \alpha \in [0, +\infty]$, τότε $R = \frac{1}{\alpha}$ (όπου $\frac{1}{0} = +\infty$ και $\frac{1}{\infty} = 0$).

2) Αν $a_k \neq 0$, $\forall k \in \mathbb{N}$ και $\lim_{k \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{k+1}}{a_k} \right| = \alpha \in [0, +\infty]$, τότε $R = \frac{1}{\alpha}$.

ΑΣΚ = Ν.Σ.Ο. - αλ η $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ συγκλίνει, τότε $a_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$.

Λύση: Αν $S_n = \sum_{k=1}^n a_k$ και $S = \sum_{k=1}^{\infty} a_k$, τότε $S_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} S$ και $S_{n-1} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} S$.
 Άρα $a_n = S_n - S_{n-1} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$.

ΑΣΚ = Έστω $(a_k)_k$ μία φθίνουσα ακολουθία με $a_k > 0$ και $a_k \xrightarrow{k \rightarrow \infty} 0$. Ν.Σ.Ο.
 η σειρά $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ συγκλίνει ΑΝΝ η σειρά $\sum_{k=0}^{\infty} 2^k a_{2^k}$ συγκλίνει

Λύση: Υποθέτουμε ότι η $\sum_{k=0}^{\infty} 2^k a_{2^k}$ συγκλίνει. Τότε για κάθε $n \in \mathbb{N}$ ισχύει

$$t_n = a_1 + 2a_2 + \dots + 2^n a_{2^n} \leq M \text{ για μία σταθερά } M > 0. \text{ Θ.Σ.Ο.}$$

$$S_m = a_1 + \dots + a_m \leq M, \forall m \in \mathbb{N}. \text{ Πράγματι, έχουμε } 2^n \leq m < 2^{n+1} \text{ για κάποιο}$$

$$\begin{aligned} n \in \mathbb{N} \text{ και } S_m &= a_1 + (a_2 + a_3) + (a_4 + \dots + a_7) + \dots + (a_{2^{n-1}} + \dots + a_{2^n-1}) + (a_{2^n} + \dots + a_m) \\ &\leq a_1 + (a_2 + a_3) + (a_4 + \dots + a_7) + \dots + (a_{2^{n-1}} + \dots + a_{2^n-1}) + (a_{2^n} + \dots + a_{2^{n+1}-1}) \\ &\leq a_1 + 2a_2 + 4a_4 + \dots + 2^{n-1} a_{2^{n-1}} + 2^n a_{2^n} \leq M \end{aligned}$$

Αφού $a_k > 0$ και η ακολουθία $(S_m)_m$ είναι άνω φραγμένη, έπεται ότι η $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ συγκλίνει.

Αντίστροφα, υποθέτουμε ότι η $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ συγκλίνει, δηλαδή $S_m \leq M, \forall m \in \mathbb{N}$
 για μία σταθερά $M > 0$. Τότε έχουμε για κάθε $n \in \mathbb{N}$:

$$\begin{aligned} t_n = a_1 + 2a_2 + 4a_4 + \dots + 2^n a_{2^n} &\leq 2a_1 + 2a_2 + 2(a_3 + a_4) + \dots + 2(a_{2^{n-1}} + \dots + a_{2^n}) \\ &\leq 2S_{2^n} \leq 2M \Rightarrow \text{η } \sum_{k=0}^{\infty} 2^k a_{2^k} \text{ συγκλίνει} \end{aligned}$$

ΑΣΚ = Ν.Σ.Ο.

αν η σειρά $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ συγκλίνει απολύτως, τότε η σειρά $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ συγκλίνει

Λύση: Θ.Σ.Ο. ικανοποιείται το κριτήριο Cauchy. Έστω $\varepsilon > 0$. Αφού η σειρά

$\sum_{k=1}^{\infty} |a_k|$ συγκλίνει, υπάρχει $N \in \mathbb{N}$ ώστε $N \leq m < n \Rightarrow \sum_{k=m+1}^n |a_k| < \varepsilon$.

Τότε, για κάθε $N \leq m < n$ ισχύει $\left| \sum_{k=m+1}^n a_k \right| \leq \sum_{k=m+1}^n |a_k| < \varepsilon$. Άρα η σειρά $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ ικανοποιεί το κριτήριο Cauchy και συγκλίνει.

ΑΣΚ: Έστω $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ με $a_k \neq 0, \forall k \in \mathbb{N}$. Ν.Σ.Ο.

(i) αν $\limsup_{k \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{k+1}}{a_k} \right| = l < 1$, τότε η $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ συγκλίνει απόλυτως

(ii) αν $\liminf_{k \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{k+1}}{a_k} \right| = l > 1$, τότε η $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ αποκλίνει

Πόση (i) Έστω $x \in (l, 1)$. Τότε, $\exists N \in \mathbb{N}$ ώστε $k \geq N \Rightarrow \left| \frac{a_{k+1}}{a_k} \right| \leq x$. Δηλαδή

$$|a_{N+1}| \leq x |a_N|, |a_{N+2}| \leq x |a_{N+1}| \leq x^2 |a_N| \text{ και επαγωγικά } |a_k| \leq x^{k-N} |a_N| = x^k \frac{|a_N|}{x^N}$$

Επειδή η σειρά $\sum_{k=N}^{\infty} x^k$ συγκλίνει, έπεται από το κριτήριο σύγκρισης ότι η σειρά $\sum_{k=1}^{\infty} |a_k|$ συγκλίνει. $x \in (0, 1)$

(ii) Αφού $\liminf_{k \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{k+1}}{a_k} \right| > 1$, υπάρχει $N \in \mathbb{N}$ ώστε $\left| \frac{a_{k+1}}{a_k} \right| \geq 1, \forall k \geq N$.

Δηλαδή $|a_k| \geq |a_{k-1}| \geq \dots \geq |a_N| > 0$. Τότε $a_k \not\rightarrow 0$ και η $\sum_{k=1}^{\infty} a_k$ αποκλίνει.

ΑΣΚ: Έστω $\sum_{k=0}^{\infty} a_k x^k$ μία σειρά. Ν.Σ.Ο.

(i) αν η σειρά συγκλίνει στο $y \neq 0$ και αν $|x| < |y|$, τότε η σειρά συγκλίνει απόλυτως στο x .

(ii) αν η σειρά αποκλίνει στο $y \neq 0$ και $|x| > |y|$, τότε η σειρά αποκλίνει στο x .

Πόση: Αφού η $\sum_{k=0}^{\infty} a_k y^k$ συγκλίνει, έχουμε $a_k y^k \xrightarrow{k \rightarrow \infty} 0$. Άρα $\exists N \in \mathbb{N}$ ώστε

$|a_k y^k| \leq 1, \forall k \geq N$. Έστω τώρα $x \in \mathbb{R}$ με $|x| < |y|$. Για κάθε $k \geq N$

έχουμε $|a_k x^k| = |a_k y^k| \left| \frac{x}{y} \right|^k \leq \left| \frac{x}{y} \right|^k$ και η γεωμετρική σειρά $\sum_{k=N}^{\infty} \left| \frac{x}{y} \right|^k$ συγκλίνει

όπου $\left| \frac{x}{y} \right| < 1$. Από το κριτήριο σύγκλισης έπεται το συμπέρασμα.

(ii) Αν η σειρά συγκλίνει στο x , από το (i) θα συγκλίνει στο $y = A \cdot 0 = 0$!

ΑΣΚ = Έστω $\sum_{k=0}^{\infty} a_k x^k$ μία σειρά και R η ακτίνα σύγκλισης της. Ν-5-0.

αν υπάρχει $\lim_{k \rightarrow \infty} \sqrt[k]{|a_k|} = \alpha \in [0, +\infty]$, τότε $R = \frac{1}{\alpha}$.

Λύση = Εφαρμόσουμε το κριτήριο της ρίζας για τη σύγκλιση σειράς. Εξετάσουμε

πρώτη την περίπτωση $\alpha \in (0, +\infty)$. (α) Αν $|x| < \frac{1}{\alpha}$, τότε

$$\lim_{k \rightarrow \infty} \sqrt[k]{|a_k x^k|} = |x| \lim_{k \rightarrow \infty} \sqrt[k]{|a_k|} = |x| \alpha < 1 \Rightarrow \text{η } \sum_{k=0}^{\infty} a_k x^k \text{ συγκλίνει απόλυτως}$$

κρίτήριο ρίζας

(β) Αν $|x| > \frac{1}{\alpha}$, τότε $\lim_{k \rightarrow \infty} \sqrt[k]{|a_k x^k|} = |x| \alpha > 1 \Rightarrow \text{η } \sum_{k=0}^{\infty} a_k x^k \text{ αποκλίνει}$

Αυτό αποδεικνύει ότι $R = \frac{1}{\alpha}$.

ΑΣΚ = Προσδιορίστε τα σημεία $x \in \mathbb{R}$ όπου οι σειρές α) $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{x^k}{k}$ και β) $\sum_{k=0}^{\infty} \frac{x^k}{k!}$ συγκλίνουν

α) Έχουμε $\lim_{k \rightarrow \infty} \left| \frac{k}{k+1} \right| = 1$, άρα η ακτίνα σύγκλισης είναι $R = 1$

Για $x=1$, η σειρά $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{k}$ αποκλίνει, ενώ για $x=-1$ η σειρά $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{(-1)^k}{k}$ συγκλίνει

Άρα η σειρά συγκλίνει για $x \in [-1, 1)$.

β) Έχουμε $\lim_{k \rightarrow \infty} \left| \frac{k!}{(k+1)!} \right| = \lim_{k \rightarrow \infty} \frac{1}{k+1} = 0$, άρα η ακτίνα σύγκλισης είναι $R = \infty$
και η σειρά συγκλίνει για κάθε $x \in \mathbb{R}$.